

Školní program proti šikanování

Charakteristika šikany

Šikana je každé chování, splňující tyto znaky:

- je cílené vůči jedinci nebo skupině žáků (oběti),
- jeho záměrem je oběti ohrozit, ponížit či zastrašit,
- je obvykle opakované, často dlouhodobé,
- existuje jedinec či skupina, jímž přináší prospěch nebo uspokojení (agresori),
- oběť se neumí bránit a dlouhodobě trpí.

Šikanou není:

- jednorázová rvačka,
- vyčlenění dítěte z kolektivu, pokud není motivováno snahou ublížit či pobavit se na jeho úkor.

Základní formy šikany:

Fyzická šikana – bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí, sexuální násilí

Psychická šikana – nadávky, pomluvy, vyhrožování, zesměšňování

Náš cíl je:

- snažit se vytvořit prostředí omezující vznik šikany (prevence),
- být ve střehu a odhalit počínající šikanu dříve, než se plně rozvine,
- vhodnými prostředky zamezit jejímu dalšímu trvání – každý případ vyžaduje specifické řešení.

Prevence šikany

Pedagog:

- podporuje rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky,
- vede žáky k sebedůvěře, přiměřenému sebevědomí a odpovědnosti za své jednání,
- jedná s žáky jako s partnery, bez výjimky respektuje jejich práva a zároveň je vede k plnění povinností,
- co nejvíce omezuje nudu při výuce – šikana často vzniká jako zdroj zábavy pro agresory,
- udržuje ovzduší důvěry mezi žáky a pedagogy,
- v kritických situacích dává jasně najevo, že toto chování je špatné a nelze je tolerovat,
- není lhostejný k projevům agresivity, a to i v případě, že není pověřen dozorem,
- informuje žáky i rodiče, na koho se obrátit při problémech – třídní učitel, výchovný poradce, vedení školy, metodik prevence, linka důvěry...
- snaží se mít přehled o vzájemných vztazích ve třídě i mimo ni,
- jako třídní učitel se snaží poznat záliby svých žáků, zajímá se o to, jak tráví volný čas, pohovoří s nimi o těchto věcech, pokud mají zájem si o tom popovídat.

Postup třídního učitele nebo jiného pedagoga, pokud má podezření na šikanu

- konfrontuje svá pozorování s dalšími kolegy, nezapomene kontaktovat předchozího třídního učitele,

- co nejdříve oznámí své podezření vedení školy a výchovnému poradci a konzultuje s nimi další postup a dohodne se, zda další vyšetřování povede třídní učitel nebo jiná osoba (člověk znalý problematiky), případně psycholog,
- mezi čtyřma očima a bez zbytečné paniky vyslechně více nezaujatých svědků - spolužáků a důležité věci si zapíše, porovná, věnuje pozornost nesrovnalostem v časech a místech.
- spojí se s rodiči případné oběti, konzultuje s nimi možný výskyt nepřímých znaků šikany, požádá je o spolupráci,
- až poté je vyslechnuta oběť, a to citlivě, zcela diskrétně, zaručí jí bezpečí a důvěrnost informací, vše si zapíše – pohovor provádí osoba, které oběť důvěřuje,
- vyslechně agresory, nejlépe překvapivě, mezi čtyřma očima, znemožní jim domluvu výpovědí; je-li pachatelů více, soustředí se na rozpory ve výpovědích, vytipuje nejslabší článek mezi pachateli, snaží se je dovést k přiznání či k vzájemnému obviňování,
- požádá vedení školy o svolání výchovné komise (vedení školy, výchovný poradce, třídní učitel, případně další učitelé, psycholog z PPP), která na základě shromážděných informací posoudí, zda se jedná o šikanu a jaký je její stupeň její závažnosti, a navrhne další postup vůči obětem, agresorům i třídě jako celku - potrestání agresorů je velmi individuální a závisí na jejich věku, intenzitě šikany, na tom, zda se jednalo o první případ, nebo recidivu,
- individuálně pozve k jednání rodiče agresorů, seznámit je se situací, oznámí jim navrhovaná opatření, zdůraznit možnost nápravy a požádá je o spolupráci – pokud odmítnou spolupracovat, zváží oznámení na OSPOD a Policii ČR, v otázce trestů nepřistoupí na kompromisy,
- pozve rodiče oběti (obětí) a seznámí je se situací a domluví se na opatřeních.